

Bellis

Bellis perennis

Tusindfryd er en af jomfru Marias motivblomster, og det forstår man godt:

Med sit gule ansigt vendt mod himmelen og den hvide strålekrans om hovedet, er Tusindfryd nærmest et billede af den hellige jomfru.

Samtidig er Tusindfryd en af de få vilde blomster, som også bybefolkningen kender.

Ofte kalder vi den 'Bellis', der betyder 'den smukke', og i landets talrige græsplæner, er den almindeligt forekommende.

Biologisk set er Tusindfryd en staude, hvis blade vokser i flade rosetter lige der, hvor græsslåmaskinen ikke kan nå dem.

Blomsten er en kurveblomst med en gul skivekrone og en hvid til rødlig randkrone.

Den er i familie med mælkebøtte, okseøje og mange flere arter og kan blive omkring 15 cm høj, hvis den får lov til at vokse.

Blomsten er et lille barometer, der åbner og lukker sig i takt med sollyset.

Den blomstrer næsten hele året rundt.

Tusindfryd bestøves af bier og pollen fra blomsten er et værdifuldt tilskud til havens insektliv.

Den er hjemmehørende i den danske natur og trives på næringsrig jord, der er fugtighedsbevarende, uden at være konstant våd.

Tusindfryd har fra gammel tid tiltrukket sig menneskers opmærksomhed, og har givet anledning til historier og lege.

Den har indgået i husholdningen, hvor de spæde blade kunne bruges i madlavningen, og plantens indhold af bla. saponiner (se sæbeurt) blev brugt som slimløsende middel i hostesaft og som middel til at dæmpe feberanfald.

Planten har også indgået i medicin til fosterfordrivelse, hvilket måske forklarer, at den i før-kristen tid blev kædet sammen med forestillinger om dødfødte børns sjæle.

Det siges, at jomfru Maria planter en bellis til trøst, hver gang en mor mister et barn.

I blomstersproget er Tusindfryd symbol for uskyld.

Det hører til den katolske tro, at døde småbørn, kommer direkte i himmelen uden at skulle gennemgå Skærsildens rensende pinsler, fordi de aldrig nåede at begå nogen synder. Derfor hylder man 'barnet i himmelen', ved begravelser visse steder.

Som legetøj har tusindfryd tjent til at afgøre spørgsmål, når børn har plukket bladene af randkronen et for et, mens de spurgte: elsker? elsker ikke!

Af blomsterne har man flettet kranser til at pynte sig med.

Bellis optræder hos HC Andersen, under navnet 'gåseurt' i eventyret om den lille blomst, der bliver anbragt i fangenskab og omkommer af vanrøgt.

Andre historier fortæller om plantens særlige tilknytning til den hellige familie og forklarer randkronens rødlige farve, som et genskær fra et lille barns friske, rosa kinder.

Haveejere med hang til monokulturer finder det svært, at holde græsplænen fri for Tusindfryd, der trives trods maskinklipning.

For den, der holder af diversitet, er de tusind hvide bellis i græsset dog en kilde til stor fryd.

Bellis vokser i Middelalderhavens bed med elskovsplanter.